

รูปแบบการใช้นิทานประกอบกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัฒนา ปุณฺณฤทธิ

.....

นิทานกับเด็กปฐมวัยเป็นของคู่กัน เด็กๆชอบฟังนิทานพอๆกับการชอบเล่น ชอบเสียงเพลง ชอบวาดขีดเขียน ชอบการร่ำรำและการแสดงออก ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจึงจัดให้มีช่วงเวลาของการเล่านิทานให้เด็กๆฟัง คุณครูทุกคนจะเป็นนักเล่านิทานมืออาชีพ สมัยก่อนในสถาบันฝึกหัดครูอนุบาลจะบรรจุวิชานิทาน ดนตรี ศิลปะ สำหรับครู เพื่อนำไปจัดกิจกรรมให้เด็กๆได้เรียนรู้อย่างมีความสุขผ่านกิจกรรมดังกล่าว

แม้ในตารางกิจกรรมประจำวันของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจะไม่ได้กำหนดถึงกำหนดเวลาที่ตายตัวของกิจกรรมการเล่านิทาน แต่การเล่านิทานจะปรากฏอยู่ในกิจกรรมประจำวันอย่างไม่เป็นทางการ เช่น การเล่านิทานในขณะที่มีเวลาว่างจากการทำกิจกรรมอื่นๆ ถ้าบางวันอากาศดีครูอาจพาเด็กๆไปนั่งฟังนิทานที่ร่มไม้ริมสนามนอกห้องเรียน บางสถานศึกษาจะเล่านิทานให้เด็กฟังขณะกลับจากการเล่นกลางแจ้ง ให้เด็กๆได้ฟังนิทานเพื่อเป็นการผ่อนคลายจากกิจกรรมที่ออกแรงมา บางครั้งจะอ่านนิทานให้ฟังก่อนนอนพักกลางวันหรือตอนบ่ายขณะรอกลับบ้าน

การฟังนิทานเป็นการสร้างความสุขใจ ความสนุกสนาน ความเพลิดเพลินใจให้กับเด็กๆ การฟังนิทานจึงถือได้ว่าเป็นวิธีการส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กให้เกิดความสุข มีความสงบทางใจ มีภาวะผ่อนคลายของอารมณ์ ซึ่งลักษณะดังกล่าวเป็นปัจจัยหนึ่งของความฉลาดทางอารมณ์ที่กรมสุขภาพจิตระบุว่า มีปัจจัย 3 ประการ คือ ความเก่ง ความดี ความสุข นอกจากความสุขซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งของความฉลาดทางอารมณ์แล้ว การฟังนิทานเด็กๆยังได้รับการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา ซึ่งได้แก่การฝึกฝนทักษะการฟัง การรู้จักคำศัพท์ต่างๆจากเรื่องที่ฟัง การรู้จักติดตามเรื่องราว ฝึกการฟังอย่างต่อเนื่อง ฟังอย่างจับใจความ ฟังแล้วสามารถเข้าใจเรื่องราว และถ้าครูมีการถามให้เด็กๆตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง หรือให้เล่าทบทวนเรื่องที่ฟังไป เด็กจะได้พัฒนาทักษะการพูด ทักษะการจำ ความสามารถในการคิดหาคำตอบเป็นต้น ดังนั้นการฟังนิทานจึงเป็นการพัฒนาทักษะทางภาษาของเด็ก สมัยผู้เขียนเป็นครูอนุบาล สอนเด็กบริบาล อายุ 2 ขวบกว่าๆ นิทานที่ผู้เขียนนำมาอ่านให้เด็กๆฟังและเด็กชอบมากคือ นิทานเรื่องอ้วน อี๊ดผจญภัย แต่งโดยท่านอาจารย์คุณหญิงเบญจมา แสงมล ซึ่งเป็นนิทานคำกลอน สั้นๆ ง่ายๆ ที่ผูกกันไปเป็นเรื่องทั้งหมด 2 ตัว ชื่ออ้วน อี๊ด ไปผจญภัยในเมือง แรกๆเมื่อผู้เขียนหยิบหนังสือนิทานมา พาเด็กๆไปนั่งล้อมวงฟังที่ร่วมไม้ได้ต้นจามจุรีใหญ่ที่ริมสนามเด็กเล่น เด็กจะฟังอย่างใจจดจ่อจนจบเรื่อง ครั้งหลังๆเมื่อถามว่าอยากฟังนิทานเรื่องอะไร นิทานเรื่องอ้วน อี๊ด ผจญภัย ยังเป็นนิทานที่ได้รับการเรียกร้องอยู่เสมอ พอผ่านไปสักเดือนหนึ่งเมื่อผู้เขียนหยิบหนังสือนิทานเรื่องอ้วน อี๊ดขึ้นมา เด็กๆที่ล้อมวงนั่งฟังอย่างตั้งใจ พอเปิดหนังสือหน้าแรก พอครูเริ่มอ่านคำแรก เด็กๆหลายคนพากันอ่านเสียงใสไปพร้อมกับครู เนื่องจากเนื้อเรื่องนิทาน

ผู้เป็นคำกลอนที่มีสัมผัสคล้องจองกัน ทำให้จำได้ง่าย วันนั้น จำได้ว่าผู้เขียนทิ้งและอักษรย่ำใจถึงความสามารถของเด็กน้อยวัยไม่ถึง 3 ขวบ ที่ต่างพากันอ่าน (ท่อง?) นิทานไปพร้อมกับครูได้จนจบเล่มต่างๆ ที่ยังไม่รู้จักตัวหนังสือสักตัว ดังนั้น การฟังนิทานที่มีความงดงามของภาษา มีสัมผัสกันของถ้อยคำ จึงทำให้เด็กได้รับการพัฒนาทางภาษา ทั้งด้านการรู้จักคำศัพท์ จังหวะจะโคนในการอ่านออกเสียง การจดจำถ้อยคำ เนื้อหาเรื่องราวที่ผู้ร้อยเรียงกันเป็นเรื่อง มีลำดับขั้นตอนที่สัมพันธ์กัน

การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย จึงใช้นิทานเป็นกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาของเด็ก ทั้งการฟัง การพูด การรู้จักคำศัพท์ การคิด การเข้าใจเรื่องราว การติดตาม การจดจำและการเล่าเรื่องย้อนกลับ และความสนใจที่อ่านหนังสือด้วยตนเอง สำหรับนิทานที่นำมาเล่ามีหลากหลายประเภท ทั้งนิทานปรัมปรา นิทานพื้นบ้าน นิทานคติสอนใจ นิทานคติธรรม นิทานที่เป็นเทพนิยาย นิทานที่มาจากศาสนา นิทานคำสอน เป็นต้น มีทั้งที่เนื้อเรื่องเป็นร้อยแก้ว และที่เป็นร้อยกรอง ส่วนสื่อประกอบการเล่านิทาน ส่วนใหญ่จะเป็นหนังสือนิทานที่มีภาพประกอบ นิทานที่เล่าผ่านหุ่นชนิดต่างๆ หนังสือนิทานชนิดภาพสามมิติ ฯลฯ ซึ่งแม้จะเป็นนิทานประเภทใดก็ตาม หลักการสำคัญคือ นิทานต้องมีการผูกเป็นเรื่องราวที่มีจุดเน้นของเรื่องในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่ชัดเจนและมีเพียงจุดประสงค์เดียว มีภาพประกอบที่สวยงาม มีการใช้ภาษาที่สุภาพ สื่อความหมายชัดเจน ขนาดของหนังสือต้องพอเหมาะกับการนำไปใช้ เนื้อเรื่องต้องไม่ยาวเกินไป จะเป็นความเรียงหรือร้อยกรองก็ได้ หากเป็นบทร้อยกรอง ควรเป็นร้อยกรองที่ใช้คำศัพท์ง่ายๆ มีความสัมพันธ์กัน คำสัมผัสต้องมีความหมาย มีใช้ลักษณะ “กลอนพาไป”

สำหรับเทคนิคการเล่านิทานซึ่งถือได้ว่าเป็นหัวใจของการเล่านิทาน ผู้เล่านิทานต้องอ่านทำความเข้าใจเรื่องราวของนิทาน รู้ถึงจุดเน้นของเนื้อเรื่อง และฝึกฝนการเล่าให้น่าสนใจ การออกเสียงที่ชัดเจน และการตั้งคำถามเพื่อจูงใจให้เด็กคิดค้นหาคำตอบซึ่งเป็นประโยชน์จากการฟังนิทาน ขั้นตอนของการเล่านิทาน ตามปกติจะเริ่มด้วยการแนะนำหนังสือนิทาน และโครงเรื่องสั้นๆ เพื่อเรียกความสนใจจากเด็ก จากนั้นจึงเริ่มเล่านิทานด้วยน้ำเสียง ลีลาที่น่าสนใจ เมื่อจบการเล่า อาจลงท้ายด้วยการสรุปถึงสาระประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่ฟัง แล้วตั้งคำถามเพื่อให้เด็กคิดค้นหาคำตอบที่สัมพันธ์กับเรื่องและได้รับการพัฒนาไปสู่วัตถุประสงค์ที่ผู้เล่ากำหนดไว้

ในปัจจุบัน ได้มีการนำนิทานมาเป็นสะพานที่ทอดข้ามไปสู่การพัฒนาเด็กปฐมวัยในลักษณะที่หลากหลายขึ้น ในที่นี้ผู้เขียนขอยกตัวอย่างวิธีการเล่าและอ่านนิทานประกอบกิจกรรมเพิ่มเติมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาเด็กในด้านต่างๆ ที่นอกเหนือจากการสร้างความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน และการส่งเสริมการคิดจินตนาการ และทักษะทางภาษา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

รูปแบบการใช้นิทานประกอบกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

รูปแบบ	ประสบการณ์สำคัญ	กระบวนการดำเนินกิจกรรม	ตัวชี้วัด
- การเล่านิทานประกอบบทบาทสมมุติ	<p>การเรียนรู้ทางสังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> - การยอมรับนับถือความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล - การควบคุมอารมณ์และการแสดงออกอย่างเหมาะสม - การตระหนักรู้เกี่ยวกับชุมชน การพึ่งพาซึ่งกันและกัน และบทบาททางสังคม 	<p>ขั้นที่ 1 เล่านิทานที่เป็นเรื่อง การกระทำของตัวละครที่มีผลต่อผู้อื่นรอบตัว</p> <p>ขั้นที่ 2 กำหนดผู้แสดงบทบาทสมมุติ ผู้ชม และเตรียมบท ตลอดจนอุปกรณ์ประกอบ</p> <p>ขั้นที่ 3 แสดงบทบาทสมมุติ</p> <p>ขั้นที่ 4 ผู้แสดงและผู้ชม แสดงความคิดเห็นถึงการกระทำของตัวละคร</p> <p>ขั้นที่ 5 ร่วมกันสรุปถึงความรู้สึกที่เกิดจากการแสดงบทบาทสมมุติและการชม เพื่อเป็นแนวปฏิบัติ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ยอมรับกฎ กติกา เล่นกับเพื่อน - ฟังผู้อื่นและแสดงความคิดเห็น - ร่วมกิจกรรมกลุ่มกับผู้อื่นจนกิจกรรมนั้นแล้วเสร็จ - เมื่อมีปัญหาขัดแย้ง รู้จักต่อรองหรือประนีประนอม - บอกพฤติกรรมที่ดีของเด็กคนอื่น - บอกถึงการกระทำที่มีผลต่อความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้อื่น - ปรับเปลี่ยนบทบาทได้ในโอกาสที่เหมาะสม - แสดงอาการยอมรับในสิ่งที่ผู้อื่นทำต่างจากที่ตนคิด - รู้จักกล่าวคำขอโทษ
- การเล่านิทานประกอบการทำหนังสือภาพเป็นกลุ่ม	<p>การเรียนรู้ทางสังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> - การทำงานร่วมกับผู้อื่น - การรับรู้ความรู้สึก ความสนใจ และความต้องการของตนเองและผู้อื่น 	<p>ขั้นที่ 1 เล่านิทานจนจบและทบทวนเรื่องราวที่ละตอนจนจบเรื่อง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ร่วมกิจกรรมกลุ่มกับเพื่อนจนกิจกรรมนั้นแล้วเสร็จ - ปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม

รูปแบบ	ประสบการณ์ที่สำคัญ	กระบวนการดำเนินกิจกรรม	ตัวชี้วัด
	<ul style="list-style-type: none"> - การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น <p>การใช้ภาษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเขียนภาษา และการขีดเขียนอย่างมีความหมาย - การอ่านในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก - อ่านภาพหรือสัญลักษณ์จากหนังสือนิทาน 	<p>ขั้นที่ 2 นักเรียนแบ่งกลุ่ม 4-5 คน เลือกทำหนังสือภาพนิทานตามเนื้อเรื่องนิทาน โดยการวางแผนและปฏิบัติตามข้อตกลงในการวาดภาพเนื้อเรื่องและการขีดเขียน</p> <p>ขั้นที่ 3 เล่านิทานประกอบภาพที่แต่ละกลุ่มจัดทำเรียงลำดับของเนื้อเรื่อง</p> <p>ขั้นที่ 4 จัดทำนิทานเป็นเล่มและร่วมกันเล่านิทานจากหนังสือที่ทำ</p> <p>ขั้นที่ 5 นำหนังสือไปไว้ที่มุมหนังสือและให้โอกาสขอยืมกลับไปอ่านที่บ้าน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ฟังเพื่อนและแสดงความคิดเห็น - เมื่อมีปัญหาขัดแย้งกับเพื่อน รู้จักต่อรองหรือประนีประนอม - ขอมรับกฎ กติกา ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น - วาดรูปหรือขีดเขียนเพื่อสื่อความหมาย - เล่าเรื่องต่างๆ ได้ - เปิดหนังสือทำทำอ่านจากหน้าแรกและเรียงลำดับไปจนจบ
<ul style="list-style-type: none"> - การเล่านิทานประกอบการทำศิลปะเป็นกลุ่ม 	<p>การเรียนรู้ทางสังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น - การวางแผน ตัดสินใจเลือก และลงมือปฏิบัติ - การรับรู้ความรู้สึก ความสนใจ ความต้องการของผู้อื่น - การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น 	<p>ขั้นที่ 1 อ่านนิทานให้เด็กฟังจนจบเรื่อง และร่วมกันทบทวนเรื่อง ถาม-ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทาน</p> <p>ขั้นที่ 2 นักเรียนแบ่งกลุ่มกัน 4-5 คน ร่วมกันเลือกเนื้อเรื่องในนิทานที่ชอบตอนใดตอนหนึ่ง แล้ววางแผนจัดทำงานศิลปะ 1 ชิ้นงาน ร่วมกันในลักษณะที่ต้องการ เช่น วาดหรือประดิษฐ์ หรือสร้าง ฯลฯ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ฟังเพื่อนและแสดงความคิดเห็น - เมื่อมีปัญหาขัดแย้งกับเพื่อน รู้จักต่อรองหรือประนีประนอม - ขอมรับกฎ กติกา ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น - วาดรูปหรือขีดเขียนเพื่อสื่อความหมาย - เล่าเรื่องต่างๆ ได้

รูปแบบ	ประสบการณ์สำคัญ	กระบวนการดำเนินกิจกรรม	ตัวชี้วัด
	<p>การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อเล็ก</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเขียนภาพและการเล่นกับสี - การปั้นและประดิษฐ์สิ่งต่างๆ 	<p>ชั้นที่ 3 ทำกิจกรรมศิลปะตามที่วางแผนไว้จนแล้วเสร็จ</p> <p>ชั้นที่ 4 แต่ละกลุ่มนำผลงานมาเล่าเรื่องราวที่เป็นไปตามลำดับเนื้อเรื่องนิทาน</p> <p>ชั้นที่ 5 นำผลงานไปจัดแสดง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - แสดงความชื่นชมในความสามารถ ผลงานหรือความสำเร็จของผู้อื่น - ทำกิจกรรมศิลปะตามที่วางแผนได้
<ul style="list-style-type: none"> - การเล่านิทานประกอบการทำข้อตกลงร่วมกันเพื่อพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน* (เลือกเพียง 1 ด้านต่อไปนี้ ขยัน/ประหยัด/ซื่อสัตย์/ มีวินัย/สุภาพ/สะอาด/สามัคคี/มีน้ำใจ) 	<p>การเรียนรู้ทางสังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> - การรับรู้ความรู้สึก ความสนใจ และความต้องการของตนเองและผู้อื่น - การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น <p>การคิด</p> <ul style="list-style-type: none"> - การรับรู้และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุของเล่นและผลงาน <p>การใช้ภาษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด - การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ - การฟังเรื่องราว นิทาน คำคล้องจอง คำกลอน 	<p>ชั้นที่ 1 เล่านิทานคุณธรรมที่ตัวเองของเรื่องแสดงพฤติกรรมคุณธรรมและผลที่เกิดจากพฤติกรรมนั้น</p> <p>ชั้นที่ 2 สนทนาและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมคุณธรรมของตัวเองละครกับผลที่เกิดขึ้น</p> <p>ชั้นที่ 3 ร่วมกันสรุปถึงพฤติกรรมที่ควรนำไปเป็นแบบหรือไม่ควรนำไปเป็นแบบอย่าง กำหนดเป็นข้อตกลงของห้อง ครูช่วยบันทึกเป็นภาพหรือสัญลักษณ์</p> <p>ชั้นที่ 4 ร่วมกันทำข้อตกลงไปคิดไว้ในที่ที่ทุกคนมองเห็นและตกลงกันถึงการปฏิบัติตน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การมีส่วนร่วมกับผู้ใหญ่ในการตัดสินใจหรือแสดงความคิดเห็นของตนในเรื่องต่างๆ - ถ่ายทอดข้อความที่ได้รับจากคนหนึ่ง ไปยังอีกคนหนึ่งได้ถูกต้อง - ขอมกรับกฎ กติกา เวลาเล่น/ ทำงานกับเพื่อน - ฟังเพื่อนและแสดงความคิดเห็น - ร่วมกิจกรรมกลุ่มกับเพื่อนจนกิจกรรมนั้นแล้วเสร็จ - เมื่อมีปัญหาขัดแย้งกับเพื่อน รู้จักต่อรองหรือประนีประนอม

รูปแบบ	ประสบการณ์สำคัญ	กระบวนการดำเนินกิจกรรม	ตัวชี้วัด
	- การอ่านในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก อ่านภาพหรือสัญลักษณ์จากหนังสือนิทาน/เรื่องราวที่สนใจ	ขั้นที่ 5 ทำตาราง “เด็กที่ทำตามข้อตกลง” เมื่อใครทำตามที่ดีตกลงกัน ให้ทำเครื่องหมายลงในช่องชื่อของตน แล้วรวบรวมผลการกระทำเป็นรายสัปดาห์ หมายเหตุ การเลือกนิทานคุณธรรมแต่ละครั้งควรกำหนดคุณธรรมด้านที่ต้องการพัฒนาเพียงครั้งละ 1 ด้าน เท่านั้น	- ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ของสังคมอย่างง่าย ๆ - ใช้ท่าทางและภาษาที่เหมาะสมเมื่อมีความขัดแย้งภายในกลุ่ม - บอกพฤติกรรมที่ดีของเด็กคนอื่น - บอกได้ว่าการกระทำของตนเองมีผลต่อความรู้สึก และพฤติกรรมของผู้อื่น - ปฏิบัติตนอย่างสุภาพกับทุกคน - ฟังนิทานแล้วเล่ารายละเอียดได้ถูกต้อง - แสดงพฤติกรรมคุณธรรมตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบ

การเสนอรูปแบบการใช้นิทานประกอบกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย มีแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบที่นำมาเป็นแนวคิดดังนี้

1. แนวคิดเรื่องการเรียนรู้อย่างมีความสุข ขณะที่เด็กฟังนิทานด้วยความเพลิดเพลิน ได้รับความสนุกสนาน ไม่เคร่งเครียด ได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ต้องการทำให้เกิดความสุขความสบายใจ สมองผ่อนคลายและรับรู้ข้อมูลได้ดี

2. แนวคิดเรื่องการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม หลังจากการฟังนิทาน เด็กๆ ได้มีกิจกรรมร่วมกับครูและเพื่อน เช่น การตอบคำถาม การเล่าทบทวนเรื่องราว การแสดงความคิดเห็น การทำกิจกรรมศิลปะ การวาดภาพ การประดิษฐ์เรื่องราวจากที่ฟัง การได้สรุปและกำหนดข้อตกลงร่วมกัน การได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ และร่วมตรวจสอบทบทวน ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างตั้งใจและรับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนเลือก

3. แนวคิดเรื่องการเรียนรู้จากการปฏิบัติ จากการฟังนิทานเด็กๆ ได้ครุ่นคิดและจดจำเนื้อเรื่องจากนิทาน หลังจากนั้นการเชื่อมโยงจากนิทานมาสู่การปฏิบัติจะทำให้เด็กเกิดความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่

นามธรรมได้ง่ายขึ้น เช่น การเล่นเกมบทบาทสมมติ การเล่นละครตามเนื้อเรื่อง การกำหนดข้อควรปฏิบัติจากนิทาน การได้แสดงพฤติกรรมของตัวละครและรู้ถึงผลการกระทำ เหล่านี้เป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติ นอกเหนือจากการฟังแต่เพียงอย่างเดียว

4. แนวคิดเรื่องการเรียนรู้แบบร่วมมือ หลังจากการฟังนิทานแล้ว การให้เด็กได้มีการทำกิจกรรมต่อเนื่อง เช่น การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมศิลปะ หรือการรับผิดชอบงานในห้อง เรียนเป็นกลุ่มตามเรื่องในนิทาน ขณะทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เด็กจะได้เรียนรู้ทักษะทางสังคม และเรียนรู้ที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

การใช้นิทานเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยจึงมีลักษณะที่หลากหลายต่างกันไป แล้วแต่วัตถุประสงค์ที่ต้องการ แต่สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ นิทานที่นำมาเล่าหรืออ่านให้เด็กๆ ฟังนั้น จะต้องไม่ลืมนึกถึงความสำคัญที่เป็นหัวใจของนิทานสำหรับเด็ก คือ นิทานที่มีเนื้อเรื่องที่สนุกสนาน เพลิดเพลินใจ และสร้างความสุขให้แก่ผู้ฟัง

.....